

ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

УДК 346:330:341:1

Є. М. БІЛОУСОВ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

МІСЦЕ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Стаття присвячена аналізу та дослідженню місця України в системі забезпечення міжнародної економічної безпеки. Розкрито основні пріоритетні напрями та шляхи забезпечення національної економічної безпеки, її місце в системі забезпечення міжнародної економічної безпеки. Досліджено та розкрито основні проблеми, пов'язані із створенням такої системи та її ефективним функціонуванням.

Ключові слова: економічна безпека держави, міжнародна економічна безпека, система забезпечення економічної безпеки держави, стратегія забезпечення національної економічної безпеки, глобальна міжнародна економічна система.

Постановка проблеми. Наша держава є суб'єктом міжнародних економічних відносин, у тому числі відносин у сфері забезпечення міжнародної економічної безпеки. Як держава – член міжнародних об'єднань (зокрема, СОТ) Україна є досить потужним учасником зовнішньоекономічних відносин, впливаючи у тому числі на менш розвинені в економічному плані держави. Разом із тим Україна, вступаючи в зносини з іншими державами або намагаючись інтегруватися в різні глобальні та регіональні об'єднання, перетворюється на об'єкт економічної політики та економічних інтересів як з боку цих держав, так і транснаціональних корпорацій.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням цього питання займалися такі вчені, як В. М. Геєць, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова, О. В. Мірошниченко, О. А. Овечкіна та ін.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що економічна система будь-якого суверенного утворення є об'єктом уваги економічних суб'єктів у силу тих можливостей і тих властивостей або якостей, які має така система. Першим і головним напрямом активної політики України в якості суб'єкта системи забезпечення міжнародної безпеки, і в тому числі в якості гаранта безпеки власної фінансово-економічної системи та добробуту населення, є використання потенціалу, закладеного протягом тривалого періоду розвитку економіки нашої держави. Історичні традиції розвитку процесів державотворення в Україні та надбання українського народу суттєво

підвищують рівень довіри до політичної влади країни з боку як сусідніх держав, так і демократичних країн, у тому числі і лідерів ЄС та G-20. Перетворення такого кредиту довіри в реальні перспективи економічного зростання та зменшення залежності від зовнішніх факторів є головним пріоритетом зовнішньої політики нашої держави. Але саме економічний фактор, а не ідеологічне забарвлення відіграватимуть найбільшу і голову роль у позиціонуванні нашої держави в архітектоніці світової системи забезпечення міжнародної економічної безпеки. Лібералізація та дерегуляція повинні перетворитися із лозунгів у практичну діяльність уряду та державних інституцій, і лише за рахунок потужного реформування державного сектору та оптимізації податкового навантаження на приватний, а також за умови реальної боротьби із корупцією та зменшення обсягів тіньової економіки Україна отримає не перспективи, а реальні можливості для об'єднання навколо себе економічно слабших країн.

Справа в тому, що механізм економічного розвитку в глобальному вимірі спрощено має наступний вигляд: формування потужних економічних агентів-резидентів, як правило у вторинному секторі, відкриває для держави можливість виходу на ринки тих країн світу, економіка яких залежна від подібної продукції, після чого відбувається економічна експансія в суміжні галузі та закріплення статусу двох країн у системі двосторонніх угод. У такий спосіб одна держава фактично визнає свою залежність від продукції іншої. Але

система угод таку залежність робить тимчасовою, залишаючи за державами право захисту власних позицій та власного економічного простору, у тому числі в системі міжнародних комерційних арбітражів. Україна повинна в силу свого економічного потенціалу перетворитися на регіонального економічного лідера в пріоритетних для неї галузях промисловості: металургійній, хімічній, машинобудівній, агропромисловій тощо. У такий спосіб політичне керівництво держави забезпечить сталий та прогнозований попит на продукцію промислового сектору. Подібна сталість попиту на продукцію в контексті міжнародної економічної безпеки означатиме наступне:

По-перше, Україна забезпечить певну прогнозовану тривалість навантаження на власний промисловий сектор, що дасть стабільні експортні надходження іноземної валюти, а це, у свою чергу насичуватиме внутрішній валютний ринок, підтримуючи національну валюту через зменшення на ньому попиту на іноземну.

По-друге, закріплення відносин у системі міждержавних угод забезпечить належні гарантії для вітчизняного виробника не лише з боку України, а із боку політичної влади іншої держави, оскільки тут мова йде вже про репутаційні ризики для останньої.

По-третє, розвиток економічних зв'язків закріплюватиме позиції України на ринку інших економічно менш розвинених держав і створюватиме перспективи для входження інших вітчизняних виробників в інші сегменти внутрішнього ринку таких держав. Фактично подібний механізм застосовують більшість економічно розвинених країн, формуючи для продукції своїх національних товаровиробників сприятливі умови на ринках сусідніх, суміжних або інших держав і в такий спосіб забезпечуючи певну прогнозованість формування ВВП.

По-четверте, подібна зовнішньоекономічна політика та активність виробничої сфери стабілізуватимуть економічні відносини в регіоні, забезпечуючи зростання добробуту населення та розвиток суміжних або залежних галузей економіки. Це збільшуватиме купівельну спроможність населення та інтенсифікуватиме товарообіг і відповідно грошовий обіг, що є основною вимогою для стабільного розвитку економіки в цілому.

Однак слід чітко усвідомлювати, що подібна зовнішньоекономічна політика України матиме багато противаг та протидій з боку інших держав, що також стратегічно, ментально та політично прагнуть до регіонального лідерства. Мова йде, зокрема, про такі країни, як Польща та Туреччина. Крім того, існує безліч інших факторів зовнішнього середовища, що мають негативний або потенційно негативний вплив на позиції України в системі забезпечення міжнародної та національної економічної безпеки.

З цього приводу слушною є думка О. А. Овечкіної, яка акцентує увагу на стратегічних аспектах вивчення зовнішнього середовища, що є найсуттєвішими для розробки заходів з підтримки національної економічної безпеки країн у системі сучасного світового господарства, адже дозволяють з'ясувати роль глобалізаційних тенденцій у розвитку економічних систем суспільства на всіх рівнях їх організації. Особлива роль глобалізаційних факторів у сучасних національних економічних системах проявляється у вигляді як додаткових зовнішніх загроз економічній безпеці держави, так і додаткових зовнішніх переваг від входження та позиціонування у світовому господарстві. З цього приводу слід зауважити, що специфіка сьогоденного етапу розвитку глобалізаційних процесів така, що входження більшості держав до активних економічних процесів світового господарства завдає їм частіше додаткових загроз та збитків, ніж вигод. Мова йде про те, що основний напрям розвитку глобалізації визначається двома взаємопов'язаними процесами: становлення фінансової економіки і створення глобальної світової інтелектуально-комп'ютерної мережі. Фінансова економіка – симбіоз фінансової могутності світового капіталу й економічної спрямованості інтелекту, у результаті чого з'являється нова сила глобального впливу на національні економіки й світове господарство у цілому – фінансово-інтелектуальна влада, впливаюча на всі сфери людського співтовариства і викликаюча деформацію світогосподарських зв'язків [1].

Основними представниками фінансово-інтелектуальної влади виступають відомі діячі світового кредитного ринку: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк реконструкції і розвитку, інші більш локальні суб'єкти – ТНК (транснаціональні компанії), які беруть активну участь в управлінні процесом сучасної глобалізації, розробці стратегічних сценаріїв і тактичних заходів втручання у національні економічні системи держав з метою вирішення своїх економіко-організаційних і політичних питань. Вплив фінансово-інтелектуальної влади на національні економіки здійснюється за допомогою спеціально розроблених технологій, а саме: глобальна влада задає національним економікам заздалегідь прораховані схеми і алгоритми напрямку руху, що лишають ці економіки можливості набутти статусу суб'єктів глобалізації. До економічних схем встановлення залежності національних економік від глобальної фінансово-інтелектуальної влади можна віднести: застосування економічно недоцільного кредитування проектів гальмування темпів розвитку економік залежних країн щодо створення їх імпортозалежних національних господарств, що в сукупності створює умови отримання фінансової ренти як плати за організовані деформації в економіках залежних країн [1].

З огляду на це пріоритетним напрямом стратегії забезпечення національної економічної безпеки та пошуку оптимальних шляхів забезпечення міжнародної економічної безпеки є зменшення Україною імпортозалежності. Справа в тому, що високий рівень залежності від імпорту каталізує одразу декілька вагомих ризиків соціально-економічного розвитку:

- ризик негативного сальдо зовнішньої торгівлі;
- ризик падіння обсягів ВВП внаслідок скорочення виробництва в конкуруючих або тотожних галузях;
- ризик збільшення рівня залежності внутрішнього промислового сектору від імпортової продукції;
- ризик девальвації національної валюти внаслідок штучного підвищення попиту на міжнародні платіжні інструменти через потребу оплати імпортих операцій.

Важливість розвитку імпортозамінюючого виробництва є об'єктивною та не підлягає жодним сумнівам, оскільки в такий спосіб держава зменшує свою залежність від інших економічно розвинених країн, а промисловий сектор натомість збільшує власну конкурентоспроможність та відкриває можливості для виходу на закордонні ринки. У розрізі міжнародної економічної безпеки розвиток даного вектора національної економічної політики дає змогу диверсифікуватися в міжнародні промислові центри. Іншими словами, держави намагаються посилити власні позиції в глобальній економічній системі, намагаючись розвивати найбільш прибуткові галузі економіки або ті галузі, продукція яких користується попитом у конкретний проміжок часу. Розвиток імпортозамінюючого виробництва в глобальних масштабах означає посилення конкуренції та мінімізацію монопольного становища провідних лідерів у тій чи іншій галузі. У регіональному ж вимірі економічної безпеки розвиток імпортозамінюючих галузей економіки, скажімо в Україні, створює передумови для послаблення позицій держави, яка мала монопольне становище на даному ринку. І хоча першочергово державна політика розвитку такого напрямку виробництва має орієнтацію виключно на внутрішній ринок, зокрема з метою зменшення залежності від імпортованої продукції, в перспективі заходи із стимулювання того чи іншого виду виробництва національними товаровиробниками здатні змінити регіональний розподіл продуктивних сил на користь держави, яка їх вживає.

У силу можливого скорочення логістичних та транзакційних витрат політика імпортозаміщення здатна підвищити регіональну значущість держави, зокрема України, та створити належні перспективи перетворення її в регіонального економічного та політичного лідера. Але слід розуміти, що подібні намагання будуть сприйматися досить агресивно з боку

конкурентів, зокрема транснаціональних корпорацій, лобістами інтересів яких є уряди та політичні лідери держав походження таких корпорацій. Глобальна міжнародна економічна система – це сукупність, так би мовити, «живих» ринків із надзвичайно гострим, але в більшості випадків усталеним конкурентним середовищем із власними лідерами. Тому, обираючи стратегію імпортозаміщення, держава повинна розуміти, що вихід подібної продукції за межі національної економіки буде зустрічатися конкурентами досить гостро, а тому розвиток потенційної мережі споживачів такої продукції має створюватися не лише економічними, а й політичними шляхами за допомогою широкого залучення політичного керівництва держави.

Подібні приклади можна знайти в Східно-Азійському регіоні, де КНР перш за все через своє політичне керівництво намагається розширити власну зону впливу, у тому числі й економічну, на держав-сусідів. Для України подібна стратегія розширення свого економічного впливу на держав-сусідів та країн Східної Європи, навіть на ті, що є членами ЄС, є абсолютно реальною в силу великого промислового потенціалу, у тому числі енергетичного. Але ще більший потенціал Україна має в логістичній та інфраструктурних площинах, оскільки може і повинна позиціонувати себе як зв'язуюча ланка в системі європейсько-азійських торговельних відносин.

На перший погляд здавалося б, яку саме цінність в контексті забезпечення міжнародної економічної безпеки має активізація Україною свого логістичного та інфраструктурного потенціалу, його розвитку та перетворення в справжній потужний інфраструктурний проект регіонального або навіть міжнародного масштабу. Відповідь криється якраз у сучасній геополітичній обстановці, в ізоляції та економічних санкціях по відношенню до Російської Федерації та її намаганнях застосовувати контр-санкції, які вже негативно впливають на економіки розвинених держав. Саме мінімізація транзитного потенціалу РФ є основною запорукою інтенсифікації європейсько-азійського торговельного співробітництва. Але слід розуміти, що в цьому контексті на перше місце виходить транзитний потенціал Туреччини, який, однак, останній часом характеризується як ризиковий через активізацію військових дій на Близькому Сході. За цих умов такий глобальний проект, як, наприклад, «Новий Шовковий шлях», в аспекті логістики вантажних перевезень та товарних потоків фактично не має альтернатив Російській Федерації. Однак саме Україна, особливо за умови реанімації ГУАМ, а надто ГУУАМ з включенням у цей регіональний союз і Узбекистану, має змогу перетворитися на великий транспортний хаб, що з'єднає Азію та Європу.

Для економічної безпеки України подібні перспективи є надважливими, оскільки реалізація таких проектів здатна привнести великі обсяги інвестицій у вітчизняні інфраструктурні проекти, що дасть змогу вирішити не лише багато соціально-економічних питань, а і суттєво підвищить міжнародний імідж нашої держави. У контексті ж міжнародної економічної безпеки наявність альтернатив транспортному коридору через Російську Федерацію суттєво зменшить транзакційні витрати ТНК, а також зменшить залежність європейських або азійських країн від політичної позиції РФ. Фактично, реалізуючи свій логістичний потенціал, Україна позбавиться тиску від РФ, бо в ній як транспортному коридорі відчуватимуть потребу багато європейських виробників, а відтак через свої уряди вони відстоюватимуть власні інтереси, у тому числі інтереси мінімізації часу транспортування та мінімізації економічних ризиків від логістики.

Саме тому на сьогодні надзвичайна увага має бути прикута до інфраструктурних проектів, реалізація яких повинна відбуватися із широким залученням крос-інвестування: за рахунок іноземних інвестицій та державного фінансування. У такий спосіб держава вирішуватиме велику кількість соціально-економічних питань, не втрачаючи, однак, контролю в майбутньому над інфраструктурними об'єктами, як це можна простежити на прикладі Польщі, де більшість автобанів належить німецьким транспортним компаніям.

Наступним напрямом активізації ролі України в системі забезпечення міжнародної економічної безпеки може бути перегляд її ролі в системі угод СОТ та експортних орієнтирів у зв'язку з участю в СОТ. На сьогодні в силу розриву господарсько-економічних зв'язків із Російською Федерацією вітчизняний промисловий сектор вимагає нових ринків збуту. У регіональному і навіть глобальному вимірах це означає посилення конкурентної боротьби на тих ринках, де кон'юнктура вже сформована іншими гравцями, однак на які українські товаровиробники можуть вийти в силу конкурентних переваг власної продукції. Фактично переформатування ринків відбувається постійно, однак для запобігання глобальним економічним кризам та мінімізації торговельно-економічних ризиків найбільшими ТНК свого часу через лобі власних інтересів в урядах своїх держав було поставлено питання уніфікації торговельних правил. СОТ стала втіленням захисту інтересів найбільш розвинених країн та їх ТНК, але і в рамках СОТ Україна може створювати та користуватися перевагами для власного товаровиробника, стимулюючи його, захищаючи та активізуючи експортну політику. Безумовно, подібна політика має бути надзвичайно виваженою, але слід розуміти, що саме

система угод СОТ за свою сутність дозволяє диверсифікувати зовнішньоекономічний та зовнішньополітичний інструментарій.

У цьому контексті показовою є точка зору В. М. Гейця та М. О. Кизима, які зауважують, що відверто негативний характер впливу глобалізаційних процесів на стан економічної безпеки держав найбільш яскраво проявляється в сучасній конкурентній боротьбі транснаціональних корпорацій за сфери впливу на найпривабливіші сектори (регіони) світової економічної системи. На даний час провідні ТНК, конкуруючи в першу чергу у фінансовій сфері, значну частку свого прибутку отримують у вигляді фінансової ренти як фактичної плати за участь у створенні і зміцненні фінансово-інтелектуальної влади. З іншого боку, ТНК ведуть гіперконкурентну боротьбу з компаніями фінансово та імпортозалежних держав, проводячи загарбницьку зовнішньоекономічну політику та незважаючи: по-перше, на ступінь чутливості національних ринків держав-донорів до вторгнення іноземного капіталу і товарів; по-друге, на зниження економічного, передусім науково-технічного та інформаційного потенціалів; по-третє, на зменшення реальних доходів населення тощо. Більше того, проникнення ТНК у національні економіки деформує ресурсні потоки цих держав, які стають в основному «донорами» ресурсів для глобального фінансового капіталу (вкрай рідко – «реципієнтами»), порушує процеси їх самоорганізації, перетворюючи на «полігони гіперконкурентної боротьби» ТНК. Вони стають дуже сильними конкурентами для місцевих компаній, утискаючи їх на внутрішньому ринку, не даючи можливості розвиватися; підриваючи стійкість національної валюти через безперешкодні переміщення транснаціонального капіталу, тим самим створюючи загрозу національній економічній безпеці; дестабілізуючи внутрішній ринок тощо. Таким чином, транснаціональний капітал, переслідуючи лише власні інтереси, здійснює небажане втручання у політичне та економічне життя приймаючої країни в напрямі, що зазвичай суперечить її національним інтересам [2; 3].

Роль України у боротьбі із негативним впливом ТНК полягає у намаганні протиставити зарубіжним ТНК власні національні корпорації. На сьогодні щоправда, Україна не має класичних транснаціональних корпорацій-резидентів, хоча в економічному секторі присутні одразу декілька фінансово-промислових груп (ФПГ), однак специфіка їх функціонування полягає у тісних зв'язках із владними елементами. Подібний симбіоз має переваги на внутрішньому ринку в процесі боротьби за ресурси чи сегменти збуту, але погано позначається на зовнішньоекономічних стратегіях таких ФПГ.

Натомість входження закордонних ТНК на внутрішні ринки України вимагає від влади захищати їх інтереси, оскільки подібна практика є прийнятною для держав, які прагнуть долучитися до глобального торговельно-економічного співробітництва, до того ж такі зобов'язання Україна прийняла на себе в процесі інтеграції в СОТ. Але слід пам'ятати, що навіть у рамках СОТ владні інституції мають змогу використовувати не лише заохочувальні заходи для іноземних корпорацій, але і механізми із яскраво вираженим протекціоністським характером. У такий спосіб повинна вибудовуватися нова парадигма державного управління економічними процесами, а увага зосереджуватись на створенні та стимулюванні до ЗЕД вітчизняних ТНК.

Важливим та надзвичайно вагомим напрямом участі України в забезпеченні міжнародної економічної безпеки є протидія відтоку капіталів, а також запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму тощо. Співробітництво в цьому напрямі з іншими державами регіону та участь у глобальних процесах по очищенню фінансово-економічної системи – усе це суттєво піднімає імідж України як активного учасника процесу забезпечення міжнародної економічної безпеки. Крім того, протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, має прямий вплив на зменшення рівня тінізації економічних процесів усередині держави. У регіональному або глобальному вимірі активна діяльність держави або кооперація кількох держав здатні зменшити ризики експорту нелегально одержаних прибутків з однієї економіки в іншу, у тому числі через офшорні зони.

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII, подібний напрям державної політики має назву «фінансовий моніторинг», під яким слід розуміти сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється за принципом взаємності відповідно до законодавства України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів [4].

Висновки. Закріплення відкритості до міжнародної співпраці у сфері контролю за легальним походженням фінансових інструментів та кримінального переслідування злочинців, що здійснюють відмивання грошей, отриманих протиправним шляхом, є важливою передумовою для участі України в глобальному економічному середовищі. Справа в тому, що такий рівень співпраці одночасно надає відчуття захищеності як іноземним інвесторам, що мають намір інвестувати в Україну, так і вітчизняним інвесторам, які хочуть інвестувати кошти за кордон.

З іншого боку, саме відтік капіталів в офшорні зони з України є суттєвою проблемою, оскільки в такий спосіб важко прослідити кінцевих бенефіціарів, а отже, важко відстежити легальність походження грошей, а також оцінити їх призначення. Тривалий час реінвестування в економіку України коштів, які були виведені з неї, створювало передумову для збагачення окремих бізнес-структур із одночасним падінням купівельної спроможності населення та знеціненням національної валюти. Тому задля запобігання подібному явищу вкрай важливим є міжнародне співробітництво, яке дає змогу активізувати зусилля вітчизняних державних інституцій шляхом залучення іноземних органів фінансового моніторингу, обміну досвідом тощо. Долучаючись у такий спосіб до глобальної системи захисту легального походження грошової маси, Україна вирішує проблему мінімізації фінансово-кредитних та економічних ризиків і одночасно захищає власну фінансово-економічну систему від насичення грошима із сумнівним походженням.

У свою чергу, подібна співпраця здатна забезпечити моніторингом глобальні економічні процеси на предмет ідентифікації та мінімізації можливих нових глобальних фінансово-економічних ризиків. Світова економіка та система забезпечення економічної безпеки глобального господарства має власну архітектоніку, центральне місце в якій займають певні держави та ТНК. Це означає, що їх вплив на глобальні економічні процеси є суттєвим, а відтак будь-які кризові явища є прогнозованими, керованими та, скоріше за все, спеціально викликаними для оздоровлення тих чи інших економічних систем. Будь-який ризик призводить до збагачення певних груп впливу або до жорстокого усунення конкурентів, а тому для економік, що розвиваються, у тому числі і для економіки України, є надзвичайно чутливими та складними для управління чи подолання. Але участь нашої держави в системі глобального фінансового моніторингу дає певні перспективи для своєчасного встановлення джерела можливих ризиків та оперативного реагування з її боку на процес їх протікання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Овечкіна О. А. Сучасні глобалізаційні фактори впливу на стан економічної безпеки національних господарств на прикладі України та Іраку / О. А. Овечкіна, Абасс К. Джауд // Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки : [колект. моногр. : у 2 т.]. – Дніпропетровськ : ФОР Дробязко С. І., 2014. – Т. 2. – С. 166–168.
2. Мірошниченко О. В. Економічна безпека як складова економічної підсистеми національної безпеки України [Електронний ресурс] / О. В. Мірошниченко // Вісн. Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. – Луганськ, 2010. – № 12 (154). – С. 125–132. – Режим доступу: http://www.snu.edu.ua/downloads/vistnik_2013_190-1.pdf.
3. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : [монографія] / В. М. Геєць, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова та ін. ; за ред. В. М. Гейця. – Х. : ВД «Інжек», 2006. – 240 с.
4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Електронний ресурс] : Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1702-18/paran119#n119>.

REFERENCES

1. Oviechkina O. A., Abass K. Dzhaud (2014) Suchasni hlobalizatsiini faktory vplyvu na stan ekonomichnoi bezpeky natsionalnykh hospodarstv na prykladi Ukrainy ta Iraku [Modern globalization impacts on economic security of national economy on the example of Ukraine and Iraq] *Ekonomichna bezpeka v umovakh hlobalizatsii svitovoi ekonomiky [Economic security in a globalizing world economy]*. Dnipropetrovsk: «FOP Drobiazko S. I.», Vol. 2 [In Ukrainian].
2. Miposhnychenko O. V. (2010) Ekonomichna bezpeka yak skladova ekonomichnoi pidcystemy natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Economic security as a component of national security of Ukraine] *Bichnyk Sxidnoukrainckoho natsionalnoho yniwersytetu im. V. Dalia. – Bulletin of East Ukrainian national University. V. Dahl, 12(154), 125–132* [In Ukrainian].
3. Heiets V. M., Kyzym M. O., Klebanov T. C. et al. (2006) *Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: depzhava, pehion, pidpprietstvo [Simulation of economic security: state, region, enterprise]* X. : BD «Inzhhek» [In Ukrainian].
4. Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 # 1702-VII [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction: the Law of Ukraine from 14.10.2014 number 1702-VII] *zakon3.rada.gov.ua* Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1702-18/paran119#n119> [In Ukrainian].

Е. Н. БЕЛОУСОВ

кандидат юридических наук, доцент кафедры международного права
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

МЕСТО УКРАИНЫ В СИСТЕМЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Статья посвящена анализу и исследованию места Украины в системе обеспечения международной экономической безопасности. Раскрыты основные приоритетные направления и пути обеспечения национальной экономической безопасности, ее место в системе обеспечения международной экономической безопасности. Исследованы и раскрыты основные проблемы, связанные с созданием такой системы и ее эффективным функционированием.

Ключевые слова: экономическая безопасность государства, международная экономическая безопасность, система обеспечения экономической безопасности государства, стратегия обеспечения национальной экономической безопасности, глобальная международная экономическая система.

E. M. BILOUSOV

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor of the Department of International Law
of Yaroslav Mudryi National Law University

UKRAINE IN THE INTERNATIONAL ECONOMIC SECURITY SYSTEM PROVIDING

Problem setting. This article analyzes and researches the Ukraine's place in the system of international economic security. It is exposed the basic priorities and ways to ensure national economic security, its place in the providing system of international economic security. It's investigated and solved major problems associated with the creation of this system and its effective functioning.

Analysis of recent researches and publications. The study of the issue engaged scholars such as Heyets V. M., Kizim M. O., Klebanov T. S., Miroshnichenko A. V., Ovyechkin O. A et al.

Article's main body. Ukraine is a subject of international economic relations, including relations in the sphere of providing international economic security. As a State-Member of international associations (including WTO), Ukraine is enough powerful participants of external economic relations, influencing including the states that economically less developed. Also Ukraine entering into relations with other states or trying to integrate into different global and regional associations turns into the object of economic policy and economic interests on the part of these states and also multinational corporations.

An economic system of any sovereign formation is an object of economic subject's attention because of those opportunities and those properties or qualities that has this system. The first and main direction of active policy of Ukraine as a subject of providing system of international security and in the same time as a guarantor of security of their own financial and economic system and is using potential, laid over a long period of economic development of our country. Historical tradition of processes development of state building in Ukraine and acquisition of the Ukrainian people increase the level of confidence in the political authority of the country from neighboring states and democracies countries including leaders of EU and G-20. The transformation of this credibility in the real prospects for economic growth and reduce dependence on external factors is the main priority of external policy of our country. And it is an economic factor but not ideological coloring that play the greatest and the main role in positioning of our country in global architectonics of world providing system of international economic security. Liberalization and deregulation have to turn from slogans to practice government and public institutions activity, and only through a strong state sector reform and optimization of the tax burden on private and also provided the real fight against corruption and reduction of the shadow economy Ukraine will get not prospects but real possibilities for association of economically weaker countries around itself.

Conclusions and prospects for the development. Mechanism of economic development in a global dimension simplistic looks this way: forming powerful economic resident agents, usually in the secondary sector, it opens for state the possibilities to enter to the markets these countries of the world which economic depend on similar products then there is economic expansion in related industries and consolidate the status of the two countries in the system of bilateral agreements. In this way one state actually recognizes its dependence on products of another country. But the system of agreements makes such dependence temporary, leaving the states the right to protect their own positions and their own economic spaces including in the system of international commercial arbitration. Ukraine needs because of its economic potential to become a regional economic leader in its priority industries: steel, chemical, machine building, agro industrial etc. In this way the political leadership of the state will provide steady and predictable demand for products of industrial sector.

Key words: the economic security of the state, international economic security, the providing system of economic security, strategy of the providing of national economic security, global international economic system.